

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

प्रति,
मा.प्राचार्य/संचालक,
सर्व संलग्न महाविद्यालये/मान्यताप्राप्त संस्था,
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर.

महोदय/महोदया,

भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर स्वाधार योजनेअंतर्गत शासकीय वसतिगृहामध्ये प्रवेश न मिळालेल्या अनुसुचित जाती व नवबौद्ध प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना भोजन, निवास व शैक्षणिक सुविधा उपलब्ध करून घेणेसाठी रोख रक्कम त्यांच्या आधार संलग्न खात्यात जमा करणेत येणार आहे. सदर योजनेचे निकष, अटी व शर्ती आयुक्त, समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे परिपत्रक क्र.सकआ/शिक्षण/स्वाधार योजना/२०१६-१७/५१०, दि.२३/०२/२०१७ व कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक:बीसीएच-२०१६/प्र.क्र.२९३/शिक्षण-२, दि.०६ जानेवारी, २०१७ मध्ये नमुद असून अर्ज भरण्याची अखेरची तारीख १६ मार्च, २०१७ आहे. सदरचे परिपत्रक व शासन निर्णय आपल्या माहितीसाठी व आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी अग्रेषित केला आहे. तरी सदरचे परिपत्रक व शासन निर्णय सर्व विद्यार्थ्यांच्या निदर्शनास आणून सदरबाबतची कार्यवाही तात्काळ करण्यात यावी.

कळावे,

सोबत - वरीलप्रमाणे.

संदर्भ क्र. संलग्नता/टी-२/ 220
दि. 8 MAR 2017

आदेशान्वये
I/C उपकुलसचिव

महाराष्ट्र शासन

समाज कल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, इ. घ. च. रोड, पुणे ४११ ००५.

दूरध्वनी क्रमांक ०२०-२६५२७५१/०२०-२६५२७५२

ई-मेल directorsocialwelfare@svu.ac.in

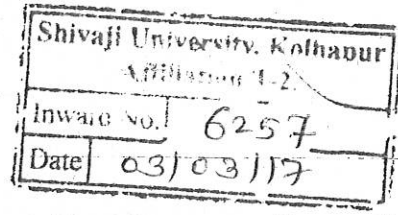
परिपत्रक
अत्यंत महत्वाचे

क्र.सकआ/शिक्षण/स्वाधार योजना
/ २०१६-१७/५१०

दिनांक :- २३.२.२०१७

प्रति,

१) प्रादेशिक उपायुक्त,
समाज कल्याण विभाग सर्व
२) सहाय्यक आयुक्त,
समाज कल्याण सर्व

विषय :- शासकीय वसतिगृहामध्ये प्रवेश न मिळालेल्या अनुसूचित जाती व नवबौध्द प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना भोजन, निवास व शैक्षणिक सुविधा उपलब्ध करून घेणेसाठी रोख रक्कम त्यांच्या आधार संलग्न खात्यात जमा करणेबाबत....

संदर्भ :- शासन निर्णय क्र. बीसीएच-२०१६/प्र.क्र. २९३/शिक्षण-२ दि. ६.१.२०१७

वरील विषयाच्या अनुरोधाने सदर परिपत्रकाद्वारे आपणांस कळविण्यात येते की, अनुसूचित जाती नवबौध्द प्रवर्गातील ज्या विद्यार्थ्यांना शासकीय वसतिगृहामध्ये प्रवेश मिळालेला नाही, अशा विद्यार्थ्यांना मॅट्रिकोत्तर शिक्षण घेता यावे म्हणून भोजन, निवास व इतर शैक्षणिक सुविधा विद्यार्थ्यांना स्वतः उपलब्ध करून घेण्यासाठी आवश्यक ती रक्कम संबंधित विद्यार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यामध्ये थेट उपलब्ध करण्यासाठी शासनाने डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर स्वाधार योजना सुरु केलेली आहे. या योजनेचे अंमलबजावणी करण्यासाठी संदर्भाकीत शासन निर्णयाचे काळजीपूर्वक अवलोकन करावे तसेच याबाबत खालील सुचनांने सुध्दा पालन करावे.

१. संदर्भात शासन निर्णयामधील सर्व सुचनांने काटेकोरपणे अंमलबजावणी करावी.
२. सन २०१६-१७ या वर्षामध्ये इ. ११ वी चे विद्यार्थी इ. १२ वी नंतर प्रथम वर्षात प्रवेश घेणारे पदवी पदवीचे विद्यार्थी आणि प्रथम वर्षात प्रवेश घेणा-या पदव्युत्तर पदवी / पदवीकाचे विद्यार्थ्यांना हा लाभ दिला जाणार आहे. तसेच सन २०१७-१८ पासून पुढे हा लाभ ११ वी व १२ वी चे विद्यार्थी आणि १२

नंतर प्रथम वर्ष पदविका, पदवी व पदव्युत्तर पदविका व पदवीच्या विद्यार्थ्यांना सुद्धा दि-
जाणार आहे.

३. सोबत जोडपत्र ८ प्रमाणे प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये सन २०१६-१७ मध्ये फिती विद्यार्थी
लेवील त्यांना इत्याक दिलेला आहे.

४. आपल्या जिल्हातयस दिलेल्या लक्षापैकी (तालुका) पैकी सन २०१६, १७ या वर्षांमध्ये एवढीच
विद्यार्थ्यांची गुणवत्तेनुसार निवड करावी.

११ वी वं विद्यार्थी - ४० %

१२ वी नंतर व्यावसायिक अभ्यासक्रमास प्रथम वर्षी प्रवेश - ३० %

घेतलेले-विद्यार्थी

१२ वी नंतर विगर व्यावसायिक अभ्यासक्रमास प्रथम वर्षी प्रवेश घेतलेले - ३० %

विद्यार्थ्यांसाठी

५. शासन निर्णयातील तरतुदीप्रमाणे या योजनामध्ये दिव्यांग विद्यार्थ्यांसाठी ३ % आरक्षण असेल
त्यांच्या पात्रतेची किमान टक्केवारी ५० टक्के राहिल हा दिव्यांग विद्यार्थी अनु.जाती व नववोध
प्रवर्गातील असावा.

६. दिव्यांग विद्यार्थी वगळता इतर विद्यार्थ्यांसाठी किमान ६० % इ. १० वी / १२ वी मध्ये गुण अस
आवश्यक आहे.

७. विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे उत्पन्न अडीच लाख पेक्षा जास्त नसावे.

८. विद्यार्थी महाराष्ट्राचा रहिवासी असावा.

९. या योजनेचा लाभ मिळणेसाठी विद्यार्थ्यांने स्वतः च्या नावाचा बँक खाते उघडणे व आपल्या ३
क्रमांकाशी संलग्न करणे अनिवार्य आहे.

१०. स्थानिक विद्यार्थ्यांस हा लाभ दिला जाणार नाही. म्हणजेच विद्यार्थ्यांने प्रवेश घेतलेली शैक्षणिक
संस्था हि ज्या गाव / शहर / मेट्रो सिटी च्या परिघामध्ये असेल अशा विद्यार्थ्यांना हा लाभ अनु-
राहणार नाही.

११. शासन निर्णयातील तरतुदी प्रमाणे विद्यार्थी इ. १० वी किंवा १२ वी नंतरचे अभ्यासक्रमामध्ये प्र-
असावा व त्यास कोणत्याही शासकीय वसतिगृहामध्ये प्रवेश मिळालेला नसावा.

१२. इ. ११ वी मध्ये प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांस इ. १० वीमध्ये किमान ६० % गुण असणे अनिवार्य असेल. त्यापेक्षा कमी गुण असणारा विद्यार्थी या लाभास पात्र होणार नाही.
१३. पदवी / पदव्युत्तर शिक्षणा करीता प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांस इ. १२ वी मध्ये किमान ६० % गुण असणे अनिवार्य असेल, त्यापेक्षा कमी गुण असणारा विद्यार्थी या लाभास पात्र होणार नाही.
१४. १२ वी नंतर प्रवेश घेतलेला पदवी / पदवीका अभ्यासक्रम हा दोन वर्षांपेक्षा कमी कालावधीत नसावा. तसेच पदवी नंतर पदव्युत्तर पदवी / पदवीका अभ्यासक्रम सुध्दा दोन वर्षांपेक्षा कमी कालावधीचा नसावा.

१५. शासकीय वसतिगृहामधील प्रचलित नियमाप्रमाणे इ. १० वी / १२ वी / पदवी नंतरचे

अभ्यासक्रमासाठी केवळ प्रथम वर्षात प्रवेश घेतलेला विद्यार्थीच या योजनेचा लाभानुज्ञेय आहे.

१६. विद्यार्थ्यांची निवड झाल्यानंतर त्याला प्रत्येक वर्षी ६० % पेक्षा जास्त गुण घेणे अनिवार्य आहे. त्यास पुढील परिक्षेत ६० % पेक्षा कमी गुण मिळाले तर तो या लाभासाठी पात्र ठरणार नाही.

१७. विद्यार्थ्यांने प्रवेश घेतलेले महाविद्यालय आणि प्रवेश घेतलेला अभ्यासक्रम हा राज्य शासन, आर्य

भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद, भारतीय वैद्यकीय शिक्षण परिषद, वैद्यकीय परिषद, भारतातील फार्मा परिषद, वास्तुकला परिषद, कृषी परिषद, महाराष्ट्र तंत्र शिक्षण परिषद वा तत्सम सक्षम प्राचीन यांचेमार्फत मान्यता प्राप्त असणे बंधनकारक आहे.

१८. निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांने प्रती वर्षी ६०% पेक्षा जास्त गुण प्राप्त केले तरच तो संबंधित अभ्यासपूर्ण होईपर्यंत या लाभास पात्र राहिल. याचाच अर्थ शासकीय वसतिगृहामध्ये प्रवेशासाठी विद्यार्थ्यांने प्रत्येक अभ्यासक्रम संपल्यानंतर पुढील अभ्यासक्रमाच्या प्रथम वर्षी पुन्हा अर्ज करून प्रवेश घेणे बंधनकारक आहे. त्याचप्रमाणे या योजनेसाठी सुध्दा एक अभ्यासक्रम टप्पा पूर्ण करून अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेतल्यास नविन अर्ज भरणे आवश्यक आहे.

१९. या योजनेचा लाभ विद्यार्थ्यांस एकूण शैक्षणिक कालावधीत जास्तीत जास्त सात वर्षेच घेता येता. त्यापेक्षा जास्त कालावधीसाठी ही योजना अनुज्ञेय होणार नाही.

विद्यार्थ्यांची निवड -

१. विद्यार्थ्यांने विहित कालावधीत विहित नमून्यातील अर्ज भरणे बंधनकारक आहे. सध्या सदर

३. विद्यार्थ्यांनी लॅन्सरोवत कोणती कागदपत्रे जोडावीत याची माहिती सावतच्या जोडपत्र २ वरून सदर यादी ही वेळ लिस्ट म्हणून प्रत्येक प्राप्त अर्जावर नोंदवित म्हणून लावावी व पूर्ण कागद अगळेल्या विद्यार्थ्यांचेच अर्ज विचारात घ्यावेत. अपूर्ण माहितीचे अर्ज विचारात घेवू नयेत.
४. परिपूर्ण भरलेले व सर्व कागदपत्राच्या प्रति जोडलेले अर्ज ऑफलाईन पध्दतीने रवीकारावेत.
५. सन २०१६-१७ या वर्षी केवळ ११ वी मध्ये प्रवेश घेतलेला विद्यार्थी आणि पदवी, पदवीका व पदव्यु पदवीसाठी प्रथम वर्षासाठी प्रवेश घेतलेला विद्यार्थीच अर्ज करण्यास पात्र असेल.
५. आपल्या जिल्हासाठी दिलेल्या लक्षाच्या (Target) / इष्टांकाच्या मर्यादेतच विद्यार्थ्यांची नि करावयाची आहे.
६. प्राप्त अर्जामधून अनु.जाती व नवबौध्दामधील दिव्यांग विद्यार्थ्यांचे अर्जाची वेगळी गुणवत्ता र करावी व जिल्हा लक्ष / इष्टांकाच्या ३ % विद्यार्थ्यांची गुणवत्तेनुसार करावी. या विद्यार्थ्यांची पात्रतेची किमान टक्केवारी ५० % असेल.
७. दिव्यांग विद्यार्थ्यां व्यतिरीक्त इतर विद्यार्थ्यांची गुणवत्तेनुसार दुसरी यादी तयार करावी व जिल्हा / इष्टांकामधील विद्यार्थ्यांची गुणवत्तेनुसार निवड यादी तयार करावी (उदा. जिल्हयाचा इ १०० असेल तर ३ दिव्यांग विद्यार्थी व ९७ इतर विद्यार्थ्यांची निवड केली जातील.)
८. विद्यार्थ्यांची निवड यादी कार्यालयाच्या दर्शनीभागी लावून निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांस कळवि यावे. सदर यादी विभागाच्या ई-स्कॉलरशिप पोर्टल व एसजेएसए पोर्टलवर प्रसिध्द करण्या आयुक्तालयातील शिक्षण शाखेस swadhar.swho@gmail.com या ई-मेल आयडी वर पाठवा.
९. गुणवत्तेमध्ये कोणत्याही प्रकारची तडजोड करण्यात येवू नये.
१०. विद्यार्थ्यांचा अर्ज प्रत्यक्ष / पोस्टाने / ई-मेल मार्फत स्विकारण्यात यावेत.
११. विहित मुदतीत प्राप्त झालेलेच अर्ज विचारात घेणेत यावेत.
१२. सोबत जोडलेल्या जाहिरातीच्या विहित नमुन्याप्रमाणे आपल्या जिल्हयातील जास्तीत खपाच्या दोन दैनिकांमध्ये जाहीरात प्रसिध्द करण्यात यावी.

१३. रीतिरितीतून वेळापत्रकाबाबत कार्यवाही करावी.

१४. विद्यार्थ्यांचे जात प्रमाणपत्र ज्या जिल्हयातील आहे असेल तिथ्या सविनास सांगण्याकरीता त्यांच्या संपर्क ठेका सांबाळणे गरजेचे आहे. (ज्या जिल्हयातील विद्यार्थ्यांचे जात प्रमाणपत्र लक्ष्मण जिल्हयातील असल्याने हा विद्यार्थी सहाय्यक आयुक्त समाज कल्याण लक्ष्मण सांबाळणे व योजनेसाठी अर्ज करेल तो गहाराष्ट्रात कुठेही शिकत असेल तरी त्याचा "विद्यार्थी जिल्हा" हा लक्ष्मण असेल आणि त्याचा "कॉलेज जिल्हा" हा त्याने जय औरंगाबाद जिल्हयामध्ये प्रवेश घेतला असेल तर औरंगाबाद असेल.)

१५. "विद्यार्थी जिल्हा" :- विद्यार्थ्यांचे जात प्रमाणपत्र ज्या जिल्हयातील आहे तो जिल्हा "विद्यार्थी जिल्हा" असेल. या जिल्हयाचे सहाय्यक आयुक्त यांनी विद्यार्थ्यांचे अर्ज स्विकारून निवड यादी तयार करणे प्रसिध्द करणे "कॉलेज जिल्हा" कार्यालयास निवड यादी पाठवून "कॉलेज जिल्हा

कार्यालयाकडून निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांची माहिती प्राप्त करणे, त्यास स्वाधार योजने अंतर्गत अनुदान मंजूर करणे व ते विद्यार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यात जमा करणे ही जबाबदारी असेल.

१६. "कॉलेज जिल्हा" - विद्यार्थी ज्या जिल्हयातील महाविद्यालयामध्ये प्रवेशित आहे तो जिल्हा म्हणजे

कॉलेज जिल्हा. या जिल्हयांनी निवड झालेला विद्यार्थी ज्या महाविद्यालयात आहे

महाविद्यालयाच्या नजिकच्या शासकीय वसतीगृहाशी त्यास संलग्न करून तसे विद्यार्थ्यांस आ

"विद्यार्थी जिल्हा" कार्यालयास कळविणे.

१७. "विद्यार्थी जिल्हा" कार्यालयाने निवड केलेल्या विद्यार्थ्यांचे अनुदान, "कॉलेज जिल्हयातील वसतिगृह अधीक्षक (यांना यापुढे "समन्वय अधीक्षक" असे संबोधण्यात येईल) यांनी, विद्यार्थ्यां

तिमाही उपस्थितीती अहवाल सादर केल्यानंतर, संबंधित विद्यार्थ्यांचे आधार संलग्न बँक खात्या

"विद्यार्थी जिल्हा कार्यालयाने" जमा करावयाचे आहे व तसे संबंधित विद्यार्थ्यांना एसएमएस / ई

द्वारे कळविणे आवश्यक आहे.

"समन्वय अधीक्षक" :- विद्यार्थ्यांने ज्या महाविद्यालयात प्रवेश घेतलेला आहे त्या महाविद्यालयाचे र नजिकच्या ^{शासकीय} वसतिगृहाचा अधीक्षक म्हणजे "समन्वय अधीक्षक" होय. या वसतिगृह अधीक्षकाकडे

विद्यार्थी संलग्न केला जाईल. संलग्न केलेल्या विद्यार्थ्यांची उपस्थिती व त्याचा तिमाही अह

संपर्कात राहते.

- १४) विद्यार्थ्यांची विगाहीची किमान उपस्थिती ७५ % असणे आवश्यक राहिल. ज्या विगाहीत उपस्थिती ७५ % पेक्षा कमी असेल त्या विगाहीचे अनुदान विद्यार्थ्यांस अनुज्ञेय असाणार नाही.
- १५) विद्यार्थ्यांस कोणत्या शहरासाठी किती अनुदान अनुज्ञेय आहे याची माहिती शासन निर्णयामध्ये केलेली आहे. सदर योजनेसाठी कोणत्या लेखाशिर्ष मधून खर्च करावयाचा आहे, त्यासाठी केव्हा उपलब्ध होणार याबाबतची माहिती लवकरच आपणांस कळविण्यात येईल.

तोपर्यंत सोबत जोडलेल्या वेळापत्रकाप्रमाणे जाहिरात देणे, अर्जाची छाननी करणे, गुण यादी जाहिर करणे, निवड यादी जाहिर करणे, " कॉलेज जिल्हा " आणि " समन्वय अधिक्षक " माहिती विद्यार्थ्यांना कळविणे, लाभार्थी विद्यार्थ्यांस " कॉलेज जिल्हयातील " वसतिगृहात र करण्यासाठी संबंधित " कॉलेज जिल्हयाचे " सहाय्यक आयुक्त समाज कल्याण यांना कळविणे, " कॉलेज जिल्हयांनी " विद्यार्थी ज्या महाविद्यालयात नसितो याबाबतची माहिती प्राप्त झाल्या संबंधित विद्यार्थ्यांस त्याच्या महाविद्यालयाच्या नजिकच्या वसतिगृहाशी संलग्न करणे व विद्यार्थ्यांस कळविणे, " समन्वय अधिक्षकांनी " विद्यार्थ्यांने प्रवेश घेतलेल्या महाविद्यालयामध्ये त्याची माहिती गोळा करणे व ती " विद्यार्थी जिल्हयाच्या " सहाय्यक आयुक्त यांच्याकडे पाठविणे कामे पूर्ण करून घ्यावीत.

सोबत सदर परिपत्रकासोबत खालील जोडपत्रे पाठविण्यात येत आहेत, त्याचे काळजी अवलोकन करावे.

- i) जाहिरातीचा नमुना (जोडपत्र - १०)
- ii) विद्यार्थ्यांने भरावयाच्या अर्जाचा नमुना (जोडपत्र - ९)
- iii) विद्यार्थ्यांने शैक्षणिक संस्थेत प्रवेश घेतलेला आहे त्या शैक्षणिक संस्थेने कोणत्या प्रपत्रात भरून द्यावयाची आहे ते प्रपत्र. (जोडपत्र - १)
- iv) योजनेचे निकष व अटी (जोडपत्र - ३)

v) विद्यार्थ्यांने RACS साठी भरून द्यावयाच्या वेळापत्रकाच्या माहितीचा नमुना. (जोडपत्र - ४)

vi) या योजनेसाठी स्वतंत्रपणे निर्माण करण्यात आलेल्या जिल्हा निहाय इ. मूल जाणवणे व मर्यादा

(जोडपत्र - ५)

vii) या योजनेसाठी सहाय्यक आयुक्त, महाविद्यालयाचा दुसऱ्या क्रमांकाचा पत्ता, सहाय्यक आयुक्त, जिल्हा निहाय

यांचे नाव त्यांचे दुरध्वनी व भ्रमणध्वनी (जोडपत्र - ६)

viii) योजनेचे वेळापत्रक (जोडपत्र - ७)

xv) जिल्हानिहाय या योजनेसाठी सन २०१६-१७ या वर्षी निवड करणे करीता विद्यार्थ्यांचा इष्टांक

लक्ष (Target), इ. ११ वी चे किती विद्यार्थी निवडावयाचे, इ. १२ वी नंतरचे किती व्यावसायिक

विद्यार्थी निवडावयाचे याचा इष्टांक / लक्ष (Target) (जोडपत्र - ८)

२०. वरील प्रमाणे काटेकोरपणे सदर योजनेची अंमलबजावणी करावी व कोणत्याही प्रकारच्या तक्रारी ही

नये याची काळजी घ्यावी. आपल्या कार्यालयातील एक जबाबदार कर्मचारी तसेच बाह्यस्रोताद्वारे नेमलेले

एक कर्मचारी यांना या योजनेची कार्यवाही करणेसाठी लेखी ओदश काढून जबाबदारी देण्यात यावी.

२१. निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांची वर्षनिहाय स्वतंत्र नोंद वहीमध्ये नोंदणी करावी. या नोंद वही मध्ये

विद्यार्थ्यांचे संपूर्ण नाव, पत्ता, भ्रमणध्वनी, पालकांचा दुरध्वनी / भ्रमणध्वनी, महाविद्यालयाचा संपर्क क्रमांक

"कॉलेज जिल्हयाचे " व, "समन्वय अधीक्षक " यांचे नाव, पत्ता व दुरध्वनी क्रमांक, विद्यार्थ्यांचा त्रि

अहवाल व उपस्थिती आणि विद्यार्थ्यांचा बँक खाते क्रमांक व बँकेचा पत्ता, IFSC क्रमांक, विद्यार्थ्यांचा आ

क्रमांक इ. माहितीचा समावेश असावा. या संबंधातील सोबत जोडलेली सर्व माहिती व शासन निर्णय

काळजीपूर्वक वाचन करावे आणि आपल्या जिल्हयातील सर्व वसतिगृह अधीक्षक यांची बैठक घेवून र

याबाबी समजावून सांगाव्यात. प्रत्येक वसतिगृह अधीक्षक यांनी आपले नजिकच्या शाळा / महाविद्याल

माहिती आपल्या जवळ तयार ठेवावी.

२२. विद्यार्थ्यांकडून जोडपत्रात नमुद केल्याप्रमाणे सर्व कागदपत्रे आवश्यक ते सर्व शपथपत्र स्था

रहीवासी नसल्याबाबतचे शपथपत्र प्राप्त करून घेणे बंधनकारक आहे.

२३. या योजनेअंतर्गत लाभार्थी असलेल्या विद्यार्थ्यांस " भारत सरकार शिष्यवृत्ती अंतर्गत निर्वाह

अनुज्ञेय राहणार नाही. निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांची यादी " कॉलेज जिल्हयास " तात्काळ पाठवि

व्यवस्था करावी. " व्यावसायिक पाठ्यक्रमाशी संलग्न निर्वाह भत्ता " या योजनेचा लाभ घेणा-या विद्यार्

थी योजना अनुज्ञेय होणार नाही. विद्यार्थ्यांस स्वाधार योजना किंवा व्यावसायिक पाठ्यक्रमाशी संलग्न

यापैकी एक पर्याय निवडावा लागेल. तसेच सध्या वसतिगृहात प्रवेशित असणा-या विद्यार्थ्यांना या योज

विद्यार्थी जिल्हा कार्यालयाची असेल. " विद्यार्थी जिल्हा " कार्यालयाची जबाबदारी ही " विद्यार्थी जिल्हा " कार्यालयाची असेल. विद्यार्थी जिल्हा कार्यालयाची जबाबदारी ही " विद्यार्थी जिल्हा " कार्यालयाची असेल. विद्यार्थी जिल्हा कार्यालयाची जबाबदारी ही " विद्यार्थी जिल्हा " कार्यालयाची असेल. विद्यार्थी जिल्हा कार्यालयाची जबाबदारी ही " विद्यार्थी जिल्हा " कार्यालयाची असेल.

उपरोक्त परिपत्रकाची तात्काळ अंमलबजावणी करावी.

स्वाक्षरीत *****

आयुक्त, समाज कल्याण

महाराष्ट्र राज्य, मुणे

प्रत :-

- १) मा.सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग मंत्रालय मुंबई - ३२
- २) खाजगी सचिव, मा.मंत्री सामाजिक न्याय यांना देवून कळविण्यात येते की, सदर बाब मा.मंत्री यांच्या निदर्शनास आणून द्यावी.
- ~~३) खाजगी सचिव, मा. राज्यमंत्री सामाजिक न्याय यांना देवून कळविण्यात येते की, सदर बाब महोदय यांच्या निदर्शनास आणून द्यावी~~
- ४) सर्व शासकीय वसतीगृहाचे गृहप्रमुख व गृहपाल

भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
स्वाधार योजनेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: बीसीएच-२०१६/प्र.क्र.२९३/शिक्षण-२
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०००३२
दिनांक : ६ जानेवारी, २०१७.

प्रस्तावना-

मागासवर्गीय मुलामुलींसाठी राज्यात ४४१ शासकीय वसतिगृहे कार्यरत असून त्यापैकी मुलांची २३४, मुलींची २०७ वसतिगृहे कार्यरत आहेत. यापैकी २२४ वसतिगृहे शासकीय इमारतीमध्ये असून २१७ भाड्याच्या इमारतीमध्ये कार्यरत आहेत. वसतिगृहातील मुलांची मान्यसंख्या २१६२० असून वसतिगृहातील मुलींची मान्य संख्या १९८६० अशी एकूण विद्यार्थी मान्य संख्या ४१४८० आहे.

राज्यात दिवसेंदिवस वाढत असलेली व्यावसायिक, बिगर व्यावसायिक महाविद्यालयांची संख्या आणि तेथे प्रवेश घेणाऱ्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची संख्या वाढत असून त्याप्रमाणे विद्यार्थ्यांना शासकीय वसतिगृह सुविधेचा जागेच्या उपलब्धतेमुळे त्वरीत लाभ देता येणे शक्य नाही. राज्यात सन २०१५-१६ मध्ये ४५८४९ विद्यार्थ्यांचे अर्ज वसतिगृह प्रवेशासाठी प्राप्त झाले होते. त्यापैकी; इ.११ वी व १२ वी मध्ये प्रवेशित विद्यार्थ्यांचे एकूण १८५७८ अर्ज प्राप्त झाले असून त्यापैकी ६६९४ विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात आलेला आहे. तसेच, १२ वी नंतरच्या अभ्यासक्रमांस ७९०७ विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात आले आहेत. सन २०१६-१७ मध्ये ४४३०२ अर्ज प्राप्त झालेले असून त्यापैकी १७००० विद्यार्थ्यांनाच प्रवेश देणे शक्य होणार आहे. त्यामुळे या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षण घेण्यासाठी आर्थिक अडचणींना सामोरे जावे लागत असून त्यांच्या पुढील शैक्षणिक प्रवासास मर्यादा येत आहेत. या प्रवेश न मिळालेल्या विद्यार्थ्यांना तात्काळ वसतिगृह सुरु करून तेथे प्रवेश देणेवर जागेची उपलब्धता व बांधकामासाठी लागणारा कालावधी लक्षात घेता मर्यादा येतात. अनुसूचित जाती व नवबौद्ध विद्यार्थ्यांना मॅट्रिकोत्तर शिक्षण घेता यावे, म्हणून भोजन, निवास व इतर शैक्षणिक सुविधा या विद्यार्थ्यांना स्वतः उपलब्ध करून घेण्यासाठी, आवश्यक रक्कम संबंधित अनुसूचित जाती व नवबौद्ध विद्यार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यामध्ये थेट वितरीत करणेबाबतची योजना शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

१० वी नंतरच्या अभ्यासक्रमांना (११ वी, १२ वी) व १२वी नंतरच्या व्यावसायिक तसेच बिगर व्यावसायिक अभ्यासक्रमामध्ये प्रवेश मिळालेल्या अनुसूचित जाती व नवबौद्ध विद्यार्थ्यांना भोजन, निवास व इतर शैक्षणिक सुविधा स्वतः उपलब्ध करून घेण्यासाठी त्यांचे आधार क्रमांक संलग्न असलेल्या बँक खात्यात थेट रक्कम वितरीत करणेबाबत "भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर स्वाधार योजना" राबविण्यास याद्वारे शासन मान्यता देत आहे.

२. सन २०१६-१७ या शैक्षणिक वर्षापासून शासकीय वसतिगृहात प्रवेश घेणे किंवा भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर स्वाधार योजनेचा लाभ घेणे हे दोन पर्याय विद्यार्थ्यांकडे उपलब्ध राहणार

आहेत. या योजनेतर्गत, सन २०१६-१७ या वर्षात राज्यातील सुमारे १५००० विद्यार्थ्यांना लाभ देण्याचे प्रस्तावित असून पुढील म्हणजेच सन २०१७-१८ पासून त्यांना ५०००० इतकी संभाव्य वाढ विचारात घेऊन एकूण २५००० विद्यार्थ्यांना भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर स्वाधार योजनेचा लाभ देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

३. सदर योजनेतर्गत खालील प्रकारे वर्गीकरण केलेल्या शहरांमधील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेश मिळालेल्या तथापि, शासकीय वसतिगृहात प्रवेशित नसलेल्या अनुसूचित जाती व नवबौध्द विद्यार्थ्यांना १० वी नंतरच्या अभ्यासक्रमाचे (११वी ते १२वी) व १२ वी नंतरच्या व्यावसायिक तसेच विगर व्यावसायिक अभ्यासक्रमांचे शिक्षण घेण्याकरीता वार्षिक खर्चासाठी खालीलप्रमाणे रक्कम संबंधित विद्यार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यामध्ये वितरित करण्यात यावी.

अ.क्र.	खर्चाची बाब	मुंबई शहर, मुंबई उपनगर, नवी मुंबई, ठाणे, पुणे, पिंपरी - चिंचवड, नागपूर या ठिकाणी उच्च शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी अनुज्ञेय रक्कम	इतर महसूल विभागीय शहरातील व उर्वरीत क वर्ग महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये उच्च शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी अनुज्ञेय रक्कम	इतर जिल्हाच्या ठिकाणी उच्च शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी अनुज्ञेय रक्कम
१	भोजन भत्ता	३२०००	२८०००	२५०००
२	निवास भत्ता	२००००	१५०००	१२०००
३	निर्वाह भत्ता	८०००	८०००	६०००
४	प्रति विद्यार्थी एकूण संभाव्य वार्षिक खर्च	६०,०००	५१,०००	४३,०००

टीप- वरील रक्कमेव्यतिरिक्त वैद्यकीय व अभियांत्रिकी शाखेतील विद्यार्थ्यांसाठी प्रतिवर्ष रु.५०००/- व अन्य शाखेतील विद्यार्थ्यांना प्रतिवर्ष रु.२०००/- इतकी रक्कम शैक्षणिक साहित्यासाठी ठोक स्वरूपात देण्यात येईल.

४. सदर योजनेचा लाभ घेण्यासाठी खालील प्रमाणे निकष असतील -

सदर योजनेचा लाभ घेण्यासाठी विद्यार्थी संबंधित सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण यांचेकडे ऑनलाईन अर्ज सादर करतील. सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण हे अर्जाची छानणी करतील आणि पात्र लाभार्थ्यांना जवळचे मागासवर्गीय मुला/मुलींचे वसतिगृहाचे गृहपाल यांचेशी संलग्न (attach) करतील. सामाजिक न्याय विभागाने ठरवून दिलेल्या पध्दतीने या योजनेसाठी अर्ज करावा लागेल. विद्यार्थ्यांची निवड-

- सदर योजनेच्या लाभ मिळण्यासाठी विद्यार्थी अनुसूचित जाती व नवबौध्द या प्रवर्गाचा असावा.

- त्याने जातीचा दाखला सादर करणे बंधनकारक असेल.
- विद्यार्थी महाराष्ट्राचा रहिवासी असावा.
- विद्यार्थ्यांने स्वतःचा आधार क्रमांक त्याने ज्या राष्ट्रीयकृत / शेडयूल्ड वॉकेत खाते उघडले आहे, त्या खात्याशी संलग्न करणे बंधनकारक असेल.
- विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे उत्पन्न रु.२.५० लाख पेक्षा जास्त नसावे.तसेच, केंद्र शासनामार्फत ज्या ज्या वेळी मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्तीसाठी उत्पन्न मर्यादेत वाढ होईल. त्यानुसार या योजनेसाठी पालकाची वार्षिक मर्यादा लागू राहिल.
- विद्यार्थी स्थानिक नसावा (विद्यार्थ्यांने प्रवेश घेतलेल्या शैक्षणिक संस्था ज्या शहराच्या ठिकाणी आहे, अशा शहरातील सदर विद्यार्थी रहिवासी नसावा.)
- विद्यार्थी इ. ११ वी, १२ वी आणि त्यानंतरचे उच्च शिक्षण घेणारा असावा.
- ११ वी मध्ये प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांस १० वी मध्ये त्या विद्यार्थ्यांस किमान ६० टक्के गुण असणे अनिवार्य असेल.
- १२ वी मध्ये विद्यार्थ्यांस किमान ६० टक्के गुण असल्यावरच सदर योजनेचा पुढे पदवी/ पदव्युत्तर शिक्षणाकरीता लाभ घेता येईल.
- पदवी, पदविका, दोन वर्षापेक्षा कमी नसणाऱ्या कोणत्याही मान्यता प्राप्त अभ्यासक्रमास सदर विद्यार्थ्यांस सदर योजनेचा पुढे लाभ घेण्याकरीता किमान ६० टक्के किंवा त्या प्रमाणात ग्रेडेशन/ CGPA चे गुण असणे आवश्यक राहिल.
- १२ वी नंतर पदविका, पदवी अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेणारा अभ्यासक्रम हा दोन वर्षापेक्षा आणि पदवीनंतर पदव्युत्तर पदवी/ पदविका अभ्यासक्रमाचा कालावधीही दोन वर्षापेक्षा कमी नसावा.
- विद्यार्थ्यांने राज्य शासन, अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषद, भारतीय वैद्यकीय शिक्षण परिषद/ वैद्यकीय परिषद, भारतातील फार्मसी परिषद, वास्तुकला परिषद, कृषी परिषद, महाराष्ट्र तंत्र शिक्षण परिषद वा तत्सम सक्षम प्राधिकारी यांच्या मार्फत मान्यताप्राप्त महाविद्यालयामध्ये व मान्यता प्राप्त अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेतलेला असावा.
- विद्यार्थ्यांची निवड गुणवत्तेनुसार करण्यात येईल.निवडलेला विद्यार्थी संबंधित अभ्यासक्रम पूर्ण होईपर्यंत लाभास पात्र राहिल.
- या योजनेमध्ये दिव्यांग विद्यार्थ्यांसाठी ३ % आरक्षण असेल, दिव्यांग विद्यार्थ्यांसाठी गुणवत्तेची किमान टक्केवारीची मर्यादा ५०% इतकी राहिल, व यासाठी त्यांची स्वतंत्र गुणवत्ता यादी तयार करण्यात येईल.
- या योजनेसाठी खास बाब सवलत लागू राहणार नाही.

अनुदान वितरण

- विद्यार्थ्यांचा प्रवेश ज्या सर तिगुहाची संलग्न करण्यात येईल. त्या वसतिगृहाचे गृहपाल यांचे तिमाहीस उपस्थितीच्या आधारे अनुज्ञेय रक्कम संबंधित विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यामध्ये DBT Portal मार्फत जमा करतील. विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्याशी त्यांचा आधार कार्ड क्रमांक संलग्न करण्यात येईल.
- शैक्षणिक वर्षामध्ये विद्यार्थ्यांने संबंधित शैक्षणिक संस्थेमध्ये प्रवेश घेतल्यानंतर सदर योजनेंतर्गत अनुज्ञेय रकमेपैकी पहिल्या तिमाहीची रक्कम आगावू देण्यात येईल.
- या योजनेंतर्गत लाभास पात्र असलेल्या विद्यार्थ्यांस भारत सरकार शिष्यवृत्ती अंतर्गत प्राप्त होत असलेल्या निर्वाह भत्त्याची रक्कम वजावट करून उर्वरीत रक्कम निर्वाह भत्ता म्हणून अदा करण्यात येईल.
- विद्यार्थ्यांची महाविद्यालयातील उपस्थिती किमान ७५ % असणे आवश्यक राहिल, याबाबत संबंधित संस्थेकडून प्रत्येक तिमाहीस उपस्थितीबाबतचे प्रमाणपत्र सादर करणे बंधनकारक राहिल.

संनियंत्रण:-

सदर योजनेवर सहायक आयुक्त, समाजकल्याण तसेच संबंधित वसतिगृहाचे गृहपाल यांचे संनियंत्रण राहिल. विद्यार्थ्यांस ११ वी व १२ वी करीता प्रतिवर्षी किमान ६० % गुण घेऊन उत्तीर्ण होणे बंधनकारक असेल. तसेच, पदवी/पदव्युत्तर करीता प्रतिवर्षी किमान ६० टक्के गुण (दिव्यांगांसाठी ५० टक्के) घेऊन उत्तीर्ण होणे बंधनकारक असेल. विद्यार्थ्यांने प्रत्येक सत्र परिक्षेचा निकाल १५ दिवसाचे आत देणे बंधनकारक राहिल. विद्यार्थ्यांना सदर योजनेचा लाभ संबंधित अभ्यासक्रमाच्या कालावधीपर्यंतच देय असेल. (उदा. इंजिनिरींग अभ्यासक्रम कालावधी ४ वर्षे असल्यास त्यास ४ वर्षेच लाभ मिळेल) या योजनेचा लाभ विद्यार्थ्यांना एकूण शैक्षणिक कालावधीत जास्तीत जास्त ७ वर्षे पर्यंत घेता येईल. विद्यार्थ्यांने खोटी माहिती व कागदपत्रे देवून लाभ घेण्याचा प्रयत्न केल्यास किंवा शैक्षणिक अभ्यासक्रम पूर्ण न केल्यास अथवा नोकरी व व्यवसाय करत असल्यास आणि इतर मार्गाने या योजनेचा लाभ घेवून गैरवापर केल्याचे निदर्शनास आल्यास तो कारवाईस पात्र राहिल. तसेच त्यास दिलेल्या रकमेची १२ % व्याजासह वसुली केली जाईल.

सन २०१६-१७ या शैक्षणिक वर्षामध्ये विद्यार्थ्यांने संबंधित शैक्षणिक संस्थेमध्ये प्रवेश घेतल्यानंतर सदर योजनेंतर्गत अनुज्ञेय रकमेपैकी पहिल्या तिमाहीची रक्कम आगावू देण्यात येईल व त्यानंतर शैक्षणिक संस्थेच्या प्रत्येक तिमाहीची हजेरी ७५ % पेक्षा जास्त असल्याचे प्रमाणपत्र सादर केल्यानंतर उर्वरीत तिमाहिची रक्कम अदा केली जाईल. ही अदा करण्यात येणारी रक्कम आधार संलग्न बँक खात्यामध्ये DBT Portal मार्फत जमा करण्यात येईल.

५. या योजनेची प्रभावी अंमलबजावणी होण्यासाठी आवश्यक असलेल्या बाह्यस्रोताद्वारे नियुक्त करावयाच्या पदांबाबत स्वतंत्रपणे निर्णय घेण्यात येईल.

६. सदर शासन निर्णय दिनांक ०३.०१.२०१७ रोजीच्या मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेनुसार तसेच वित्त विभागाच्या कनिष्ठकारीक संदर्भ क्र.६००/२०१७/व्यय-१५, दि.०४.०१.२०१७ अन्वये प्राप्त सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०१०६१५३४१२९१२२ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Vishakha
Sachin Adhav

Digitally signed by Vishakha Sachin Adhav
DN: c=IN, o=Government Of Maharashtra, ou=Social
Justice And Special Assistance Dept,
postalCode=400032, st=Maharashtra,
2.5.4.20=1d4700e952a830d47e7b2f63ad9254269391
a93afec7d28ddf93bcbec52721ac, cn=Vishakha
Sachin Adhav
Date: 2017.01.07 15:38:56 +05'30'

(वि.स.आढाव)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, महाराष्ट्र राज्य
२. मा.मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव
३. मा.मंत्री (सा.न्या.व वि.स.वि.) यांचे खाजगी सचिव
४. मा.राज्यमंत्री (सा.न्या.व वि.स.वि.) यांचे खाजगी सचिव
५. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य
६. सचिव, सा.न्या.व वि.स.विभाग, मंत्रालय, मुंबई
७. आयुक्त, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
८. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखापरीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर
९. सर्व प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण विभाग
१०. सर्व सहायक आयुक्त, समाजकल्याण
११. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
१२. निवड नस्ती (शिक्षण-२)